

Lancering van het Haarlems Hofjesspel

Waar anders dan in een hofje vond officieus de lancering van het Haarlems Hofjesspel plaats. Een week voor de overhandiging van het eerste exemplaar aan burgemeester Bernt Schneiders was de regentenkamer in Hofje van Bakenes het strijdtoneel.

Onder het toezien van regent Job Thöne, de hofdames Emmy Campfens en Agaath Konijn was de try-out. Leuk om te zien dat het spel een mooi kennismakingsmiddel is. Binnen de kortste keren zat de stemming er goed in.

De jongste generatie, Mick en Antonie Dénies, bleek de tactiek het snelst op te pikken. Twintiger Christof Thöne was blijkbaar zo onder de indruk van de illustraties dat zijn pion-

nen na een kwartiertje allemaal van het bord waren. En ja, dat vond hij niet leuk. Maar hij wist zeker dat zijn vriendin helemaal blij van het spel zou worden.

Begin april 2016 kreeg de Haarlemse burgemeester het eerste exemplaar van het spel uitgereikt in hofje In den Groenen Tuin. Een origineel spel, mooie PR voor de stad en nog leuk om te spelen ook, vond hij.

Het initiatief voor het spel is genomen door spelletjesfanaat Willem Brand. De bedenker is

> Het Haarlems Hofjesspel in het Hofje van van Bakenes

Arwin Kossen. Het luxe bordspel is prachtig uitgevoerd. Het bord telt 45 illustraties, gemaakt door striptekenaar Alex van Koten. De twintig hofjesteekeningen zijn geïnspireerd op Haarlemse Hofjes.

Het spel is voor € 34,95 in Haarlem te koop bij Muijs Kantoor en Kado op de Gedempte Oude Gracht 108, spellenwinkel Game Time in de Cronjéstraat 47-49 en de VVV. Ook te bestellen via: info@haarlemse-hofjeskrant.nl

Zee kunnen mij wakker maken voor een potje Risk, Monopoly of Kolonisten van Catan. Mijn vader hield vooral van klaverjassen en mijn moeder hield helemaal niet van spelletjes. Een potje Domino was al een feest. Bordspelen die ik in mijn studietijd heb leren spelen, zijn mij het meest lief. Ik liet medat een paar jaar terug ontvallen in een gesprek met striptekenaar Alex van Koten. Of hij misschien zin had om een Hofjespel te maken. Nou, niet verzinnen, wel

tekenen, was zijn reactie. Ik kreeg vlinders in mijn buik toen het Haarlems Hofjesspel na een lange reis vanuit China in Haarlem arriveerde. Het ziet er niet alleen geweldig uit, het is Haarlem Promotie in optima forma, en ook nog geinig om te spelen. Geen spelletjesfanaat? U kunt het bord ook ingelijst aan de muur hangen!

Willem Brand

102-jarige bezoekt Hofje van Heijthuisen

In 2001 verscheen het boek *Door gangen en poorten naar de hofjes van Haarlem*. Vijfentwintig foto's zijn van de hand van Klaas Faber. Na op Facebook te hebben kennism gemaakt, kwam het tot een echte ontmoeting in het Hofje van Heijthuisen.

Dat was op 1 april op uitnodiging van regentes Gonda Koster, met wie de redactie op 2 januari 2016 Klaas thuis had bezocht. Tijdens die eerste ontmoeting ontstond het idee om de door Klaas gemaakte hofjesfoto's te gebruiken voor een artikel.

In 1999 had Klaas Faber een groot aantal Haarlemse Hofjes vastgelegd. Fotograferen en schrijven zijn voor Klaas nog steeds zijn grootste hobbies. 'Dat iemand op zo'n hoge leeftijd nog actief is, petje af', zei Gonda tegen hofbewoner Hans Hoffmann die ons had ontvangen. Op de afgesproken tijd arriveerde Klaas met dochter Toos. Even later in de zon: 'Ik kom eigenlijk niet vaak buiten en ik ben een man die daar ook niet om vraagt.' Voor Hans, bij wie Klaas een kijkje had mogen nemen, had Klaas twee grote afdrucken meegenomen en een door hem geschreven boek *Sterke Yerke*.

Zo in het zonnetje kwam Klaas snel op stoom. Hij zit vol verhalen en dist die smakelijk op. In 1954 kwam hij naar Haarlem, met zijn gezin kreeg hij een huurwoning in de Herman Robbenstraat. 'Er was een stuk land en daar lag een straatje. We hadden een gezamenlijke tuin. Ik heb daar blijde herinneringen aan.' Op pag. 4 en 5 de foto's die Klaas in 1999 maakte.

Niet alleen vrouwen...

Traditioneel waren hofjes bestemd voor vrouwen, dat klopt. Daar wordt in zes gevallen in Haarlem van afgeweken.

In het Remonstrantse hofje bewoont een man al jaren de ruime en prachtige zolder in het hoofdgebouw. Wel op gepaste afstand van de vrouwen. Elders is die afstand er niet. In het hofje van Heijthuisen wonen vanaf de restauratie in 1985 twee mannen. In het Vrouwe en Anthonie Gasthuis zijn de mannen nota bene in de meerderheid! In niet traditionele hofjes als de Proveniershof – vanaf 1707 een proveniershuis waar mannen onder wie de beroemde Daniël Cajanus, zich inkochten – en de Essenhof

> Jos de Feber in zijn hofje

waren mannen meteen vanaf het begin welkom. Lees verder op pagina 7.

Natuurlijk wilt u het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Maar wie thuis toch hulp nodig heeft, zit goed bij Zorgbalans.

Als u thuis ondersteuning nodig hebt, zijn wij er voor u

Onze Thuiszorg Buurteams zijn altijd dichtbij. Ze kijken wat u zelf nog kunt en waarbij ze u kunnen helpen. Dat doen ze samen met de mensen om u heen en met vrijwilligers en organisaties in de buurt.

Er is vaak meer mogelijk dan u denkt. Van begeleiding bij dementie tot gespecialiseerde verpleging thuis: Zorgbalans zorgt voor de zorg, speciaal voor u.

Op zoek naar zorg, thuis of in de buurt? Bel 023 - 8 918 918 www.zorgbalans.nl

Zorgbalans Omdat goede zorg heel persoonlijk is

400 jaar Hofje In den Groenen Tuin

> Op zolder
Foto Inge Kaagman

Ene Cathrijn Jansdochter Amen had een flink bedrag nagelaten om er 'huyskens of camerkens ter bewoning om Godswil van schamele oude rooms katholieke vrouwen' van te laten bouwen.

Met het geld van de erfenis kochten de uitvoerders van het testament op 20 december 1616 een 'huis en erve, genaamd inden groenen tuin: een heerlicke nieuwe welgetimmerde huijsinge ende schoonen thuyt mettet gewas van boomen, wijngaerden, bloemen ofte bollen ende andere plantagien'. In 1885 kocht het hofbestuur een oude herberg genaamd 'De Hof van Holland' in de Warmoesstraat. Die werd gesloopt. In plaats daarvan werd een statig hoofdgebouw neergezet. Na de bouw werd de ingang aan de Lange Veerstraat verplaatst naar de Warmoesstraat.

Het hofje biedt vandaag de dag plaats aan zeventien vrouwen. Ze lopen de deur niet bij elkaar plat, maar doen wel veel gezamenlijk. De reportage is gemaakt door de leden van Fotoclub Haarlem.

> Blij met paasei, Sonja Slooten
Foto Inge Kaagman

> Nog blijer, Afien Lacoste
Foto Dorte Hopmans

> Op zoek naar de eieren van de Paashaas

Foto Dorte Hopmans

> 'Heel Hofjesland bakt' met Fien Rietdijk
Foto Inge Kaagman

> Het gras is hier echt groener, Anita Noordenbos
Foto Dorte Hopmans

> Atelier aan huis, Lies Rugebregt
Foto Inge Kaagman

> Mens-erger-je niet aan elkaar, Jeanne Pot en Eliza de Groot
Foto Remke Waraer

> Op visite, Afien Lacoste en Kirsten Ytterbø
Foto Remke Waraer

> Fientje Berkhout en Renske Straatsma
foto Dorte Hopmans

> Iris Langeveld en Marianne Ritskes
Foto Riksta Dorhout

102-jarige zuster Ancilla terug naar moederklooster

Na 34 jaar in het hofje Codde en van Beresteyn gewoond te hebben, vertrok zuster Ancilla drie dagen na haar 102de verjaardag naar het Ursulinen klooster in Bergen. Daar was ze op haar negentiende ingetreden.

Op zondag 10 januari vierde zij haar verjaardag met een feestelijke mis in de kathedraal. Plebaan Hein Jan van Ogtrop vertelde – helemaal in haar geest – dat geloof geen consumptieartikel is maar een activiteit. Ancilla stond immers haar leven lang klaar voor haar medemens. Van Ogtrop: ‘Haar levensmotto’s zijn: niet achterom kijken want dat is voorbij en iedere dag is weer bijzonder’. Daarna nam Ancilla in de pastorie afscheid van haar vele Haarlemse vrienden. Zij onderhield contact met velen, ook door het

schrijven van brieven. Hofgenote Loes: ‘Toen ze op haar negentigste met een gebroken been in het ziekenhuis lag, vroeg ik haar hoe het komt dat ze altijd zo blijmoedig is. Ze vertelde toen dat zij als jong meisje in het klooster best wel eens verdrietig was. Eén keer bleef ze na de mis alleen ach-

> Zuster Ancilla links heft het glas met de 100-jarige Lies van Norde

ter in de kapel. Vanaf dat moment schreef ze bovenaan haar brieven naar huis JMMB. Thuis vroeg niemand wat die afkorting betekende: Jezus Maakt Me Blij.’

Haarlems hebbing

Zijn vader Job Thöne is regent van het Hofje van Bakenes en draagt vaak een Haarlem-stropdas met daarop tientallen lichtblauwe wapens van Haarlem en één iets groter, in rood.

Christof Thöne (28) vroeg zijn vader of hij een stuk van diens das mocht afknippen!

Dat zag je toch niet als je hem om had. Hij knipte er vier blauwe wapentjes uit en maakte er evenzovele manchetknopen van. Asjeblijft pa. Leuk bedacht en wie weet een hebbing voor de liefhebber.

Nog niet in productie, Christof maakt eerst zijn HBO-opleiding af.

Foto: Paul Vreker

> Christof Thöne met de stropdas van zijn vader Job

Verhuurderheffing? Nee!

Nieuws van het verhuurderfront is dat hofje Codde en van Beresteyn vrijgesteld is van de verhuurderheffing. De reden? De woningen worden niet verhuurd maar in bruikleen gegeven. Er circuleert momenteel ook een vragenlijst in hofjeskringen, opgesteld door het ministerie van Volkshuisvesting. De vragen zijn vooral gericht op commerciële woningcorporaties en niet op particuliere hof-

jesbestuurders. Uit de antwoorden zouden verkeerde conclusies getrokken kunnen worden, vindt regent Jan Willeminck, bestuurslid van het Landelijk Hofjesberaad. Met betrekking tot de vermogenspositie zou gesteld kunnen worden dat hofjes eerst hun vermogen maar moeten ‘opeten’. Willeminck: ‘Maar het grootste gedeelte van dat vermogen is het hofje en dat willen we juist in stand houden en dus niet verkopen.’

Van hofjesboeken tot een heus hofjespel

Het bruist van de activiteiten de laatste weken in de Haarlemse hofjeswereld. Zo organiseerde het Landelijk Hofjesberaad op zaterdag 9 april jongstleden zijn voorjaarsvergadering in de Lutherse Kerk in Haarlem. De Lutherse Kerk en het Luthers Hofje vierden in 2015 hun 400-jarig bestaan en ontvingen op deze prachtige zaterdag zo’n negentig bestuursleden en regenten van hofjes uit heel Nederland. Tijdens de voorjaarsvergadering van het Landelijk Hofjesberaad werden maar liefst twee boeken gepresenteerd.

De bouwkundig ingenieur, onderzoeker en docent aan de TU Delft Willemijn Wilms Floet presenteerde haar omvangrijke, prachtig geïllustreerde boek *Het hofje, bouwsteen van de Hollandse stad 1400-2000*, waarin zij met name aandacht besteedt aan de architectuur, opbouw en ligging van de hofjes in een aantal Hollandse steden.

Henk Looijesteijn, als onderzoeker verbonden aan het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in Amsterdam, overhandigde het eerste exemplaar van zijn boek *Bevorders van het goede, een kleine bestuursgeschiedenis van het Nederlandse hofje*. Deze interessante studie vormt al weer het derde werk in de hofjesreeks.

Als ‘klap op de vuurpijl’ presenteerden Willem Brand en Alex van Koten *Het Haarlemse Hofjes Spel*, een stevig en mooi vormgegeven oudhollands spel, bestemd voor jong en oud. Het eerste exemplaar van dit spel is inmiddels aangeboden aan de burgemeester van Haarlem. Om de productiekosten zo laag mogelijk te houden werd het spel vervaardigd in China. Het hofjespel ziet er niet alleen prachtig uit, het is ook gemakkelijk te spelen. Kortom een absolute aanrader voor een ieder die de Haarlemse hofjes een goed hart toe draagt!!

In de middaguren liepen de landelijke hofjesbestuurders en regenten in een viertal groepen langs Haarlemse hofjes, die een beetje buiten de toeristische route liggen en daarom minder bezocht worden. Een van de groepen bezocht bijvoorbeeld de Hofjes Codde en Van Beresteyn, gelegen naast de Kathedrale Basiliek Sint-Bavo. Een andere groep had het zuidoostelijk gelegen Hofje van Heijthuijsen in de route opgenomen.

De dag werd afgesloten met een borrel in het Archiefcafé van de Janskerk, het publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief. De hofjesstad Haarlem heeft zich ook nu weer van zijn beste kant laten zien!

Lieuwe Zoodma,

voorzitter Stichting Haarlemse Hofjes en regent van het Luthers Hofje

Bij ‘Het liefste’

Ziehier een creatief verbond tussen twee hofbewoonsters: Liesbeth de Kat uit het Frans Loenenhofje maakte het gedicht, Ingrid Joustra uit het Remonstrantse Hofje de tekening.

www.alexvanloten.nl

'Kijk meer naar bloemen

In gesprek met 102-jarige Klaas Faber: fotograaf en schrijver

'Van fotograferen maak je geen foto's', zegt Klaas Faber als hij samen met regentes Gonda Koster bij het afscheid in het halletje van zijn huis wordt vereeuwigd. Na de dood van zijn vrouw Annie is schrijven en fotograferen meer dan ooit een manier om de eenzame tijd te vullen.

Als lid van de Haarlemse Fotoclub maakte Klaas eind jaren zestig al een serie zwart-wit foto's van hofjes, o.a. van de toen gesloopte hofjes Codde en van Beresteyn aan de Lange Herenstraat. In 1999 maakte hij in enkele maanden een serie in kleur van Haarlemse Hofjes die gebruikt zijn in het boek *Door gangen en poorten naar de hofjes van Haarlem*.

Klaas: 'Ik fotografeerde er in hun beste tijd met veel groen en bloemen. De Proveniershof heeft een grote gezamenlijke tuin en er staan geen fietsen of auto's voor de deur. De huizen hebben geen aparte tuin, maar bijna elke bewoner maakt wat van zijn gevel.'

Bij een foto van wasgoed dat te drogen hangt, zegt Klaas: 'Mooi toch dat de bewoonster de gevel zo praktisch benut met de schone was op de rekjes. Daar hoef je je toch niet voor te schamen? Ik denk dat zij er trots op is, die was gedroogd in de open lucht. Zo fris en en zo schoon.'

Bij een foto van het Hofje van Bakenes is zijn commentaar: 'Dat ik in 1999 bij de Proveniershof begon, was geen goed voorbeeld. De huizen zijn groter, hebben een etage en zijn nooit alleen gebouwd voor alleenstaande vrouwen op leeftijd. De echte hofjes zijn klein en intiem. Haarlem heet hofjesstad te zijn en maakt die naam waar door nieuwe hofjes te bouwen.'

Al fotograferend kreeg Klaas contact met bewoners. Dat leidde ertoe dat hij ook interieurfoto's kon maken. Zo raakte hij bevriend met Inge Hinloopen uit het Hofje van Guurtje de Waal. 'Ik maakte een foto in haar smaakvol ingerichte huisje terwijl ze achter de computer zat. In het Hofje van Bakenes fotografeerde ik Carla Cohen die cello speelde.'

Zijn ontmoeting met Ilona Klimt, een achternicht van de Oostenrijkse schilder Gustav Klimt, is Klaas goed bijgebleven. 'Als een van de weinige bewoonsters wilde zij bij de renovatie haar bedstee behouden. Het bed was altijd bezet. Overdag lagen er namelijk poppen op. Zij heeft het Duitse bombardement in Rotterdam meegemaakt. Zij zong toen bij een dansorkest in een uitgaansgelegenheid en was bevriend met de Joodse dirigent.'

en minder naar het nieuws'

> Gonda Koster
en Klaas Faber

Ook op Facebook

Vanaf 21 maart 2015 zit Klaas Faber op Facebook. In december 2014 is zijn tiende boek verschenen. Fotograferen doet hij 75 jaar, schrijven bijna net zo lang.

Nog een grote hobby is kunst. Hij schreef zo'n zeventig artikelen voor kunsttijdschriften als Palet en Art School Magazine en gaf zo'n achthonderd lezingen over schilders als Monet, Van Gogh en illustratoren als Rie Cramer, Cornelis Jetsen en Beatrix Potter.

Op Facebook plaatst hij foto's van bloemen en zijn acht achterkleinkinderen. 'Kijk minder naar het wereldnieuws en meer naar bloemen' is zijn boodschap. Geïnspireerd door de bloemenportretten van de Engelse tuinfotograaf Clive Nichols bezocht hij vanaf 2002, het jaar van de Floriade, ook een aantal jaren de Keukenhof.

De bloem als symbool voor het wonder van de schepping. Bij de foto van een orchidee schrijft Klaas: 'De natuur schildert in haar eigen kleuren, ik ontdekte een orchidee die ook kan borduren.'

Op de Floriade en op de Keukenhof schiep Klaas zijn eigen perfecte wereld. Zijn foto-uitrusting nam hij mee in een trekwaagentje. Daarin lagen o.a. een robuust statief, de zware spiegelreflex-camera Nikon 801-3, een telelens, een groothoek en een klapstoeltje uit de DDR.

Op 12 mei 2015 zet hij een persoonlijk bericht. Hij vertelt dat hij op zijn trouwdag voor Annie een bruidsboekje van rose anjers meenam. Ieder jaar stonden er sindsdien rose anjers op tafel. Klaas en Annie trouwden in 1941.

Klaas komt uit een arm gezin. 'Mijn ouders waren al blij als ze een oud brood voor de halve prijs konden kopen.' Op zijn vijftiende werd hij jongste bediende op het archief van de Friesche Bank. 'Ik werkte in de kelder van het prachtige hoofdkantoor. Mijn chef, meneer Looyinga, was vijftig, vrijgezel en anarchist.'

'Op 28 augustus 1931 kwam de directeur naar beneden en zei: Meneer Looyinga, ik heb gehoord dat er morgen iets bijzonders te doen is in Amsterdam. Daar krijgt u een vrije dag voor.' Op 29 augustus 1931 werd het beeld van de socialistische voorman Ferdinand Domela Nieuwenhuis onthuld.

In 1954 kwam Klaas met zijn gezin naar Haarlem. Hij werd directeur van de COOP. 'Toen ik hier kwam, had bijna niemand een auto. De vierentwintig COOP-winkels waren gevestigd in buurten waar gewone mensen woonden. Ik was betrokken bij de opbouw van tien supermarkten.'

'Na vijftien jaar heb ik op 56-jarige leeftijd ontslag genomen. Omdat ik veel met makelaars en architecten had gewerkt, ben ik in het makelaarsvak gestapt. Dat was moeilijk want ik had veertig concurrenten. Ik heb daar iets op gevonden. Bij mij hoefden de kopers geen courtage te betalen, alleen de verkopers. Ik was een van de eersten die dat deed.'

'Als scholier had Ilona kennis gemaakt met prinses Juliana. In haar vrije tijd was Juliana hulpverpleegster in een ziekenhuis in Wenen. Daar lag Ilona met een gebroken been, opgelopen door een val tijdens het skiën. Zij is ook een keer op Soestdijk bij koningin Juliana op de thee geweest. Daar heeft ze nog een foto van Juliana en Bernhard gemaakt.'

Gonda Koster, sinds 2015 regentes van het Hofje van Heijthuijsen, krijgt van Klaas een serie foto's van 'haar' eigen hofje plus een schrift waarin hofbewoners die Klaas in 1999 heeft gefotografeerd reacties hebben opgeschreven. Een aantal schrijft dat 'het maar een mooi boek mag worden.' Daar is het niet van gekomen. Maar dankzij de verhaaltjes bij zijn foto's op Facebook en de ontmoeting via Gonda Koster is er wel deze ode aan een haarscherpe man.

Foto's Klaas Faber

De strijd van Hiltje

De lichtheid van haar bestaan begon met het verstrijken van de jaren in afzondering en eenzaamheid, al zwaarder te wegen.

Ze sjokte naar de keuken, haalde de pot water die kookte eraf en goot de helft in een kroes waar een armzalig schepje koffie in lag. In dezelfde tred schoof ze een keukenstoel naar achteren, haar enige geschikte, omdat de drie andere al net zo versleten waren als zijzelf, ging zitten en staarde uit het raam. Ze keek als iemand die aan de oever van een rivier lijkt te wachten op het moment dat de wind opsteekt en er een rimpeling ontstaat.

Vroeg ze dan teveel? Dat moet haar dagelijks zijn blijven kwellen, die verdomde weigering. En ze wist diep van binnen dondersgoed waarom er werkelijk niets aan te doen was.

Ze zou haar dagen slijten in eenzaamheid en dat op een steenworp afstand, van de door haar zo felbegeerde plek in het Hofje van Bakenes.

Alle dames had ze al eens gesproken. Ze voelde een warm welkom uit de ogen van de vrouwen stralen, dat oprecht leek te worden gevoed vanuit hun hart en ziel.

Zij, die gerimpelde besjes met ouderdomsvlekken over hun hele huid en de blauw doorlopen aderen op hun doorleefde handen. Krachtige ouwe wijven die elkaar steunden door dik en dun. Het gevoel van saamhorigheid en het geklessebes op niks af. Er hing een flonkerende sfeer; al zat iedereen in het voorportaal van de dood.

Hiltje was ingedut. Er verscheen een glimlach op haar gelaat. Misschien droomde ze wel dat ze welkom was en dat de vrouwen van het hofje bloemblaadjes voor haar voeten strooiden in het seizoen van het licht. Het was ruw ontwaken voor Hiltje toen de zeepbel van de droom was doorgeprikt en ze de kroes koffie, inmiddels lauw geworden, in één teug naar binnen liet glijden.

De vodenboer met zijn houten poot kwam net langs en voort ploeterend in de laaghangende mist van een vroeg ingevallen herfst, oogde zijn voorovergebogen gestalte naargeestig.

Ze sloeg met haar hand op tafel. 'Die duivelin van een Jacoba!'

Ik dook van schrik weg vanaf het raam waardoor ik haar begluurde. Na een minuut of drie verscheen ze opnieuw aan de keukentafel met een klein flesje, terwijl ze schichtig om zich heen keek. Zou ze doorhebben dat ik stond te gluren? Ik, haar onwettige kind, de bastaard afgegaan aan het weeshuis pal na mijn geboorte.

Toen ze haar jas aantrok, dook ik weg om de hoek van de Wijde Appelaarsteeg. Ze kwam eraan gewaggeld in haar kenmerkende loopje en ik besloot haar te achtervolgen. Ze liep richting de woning waar zich de regentenkamer bevond. Er klonk vanachter de reeds half openstaande deur geschuifel van voeten verpakt in sloffen.

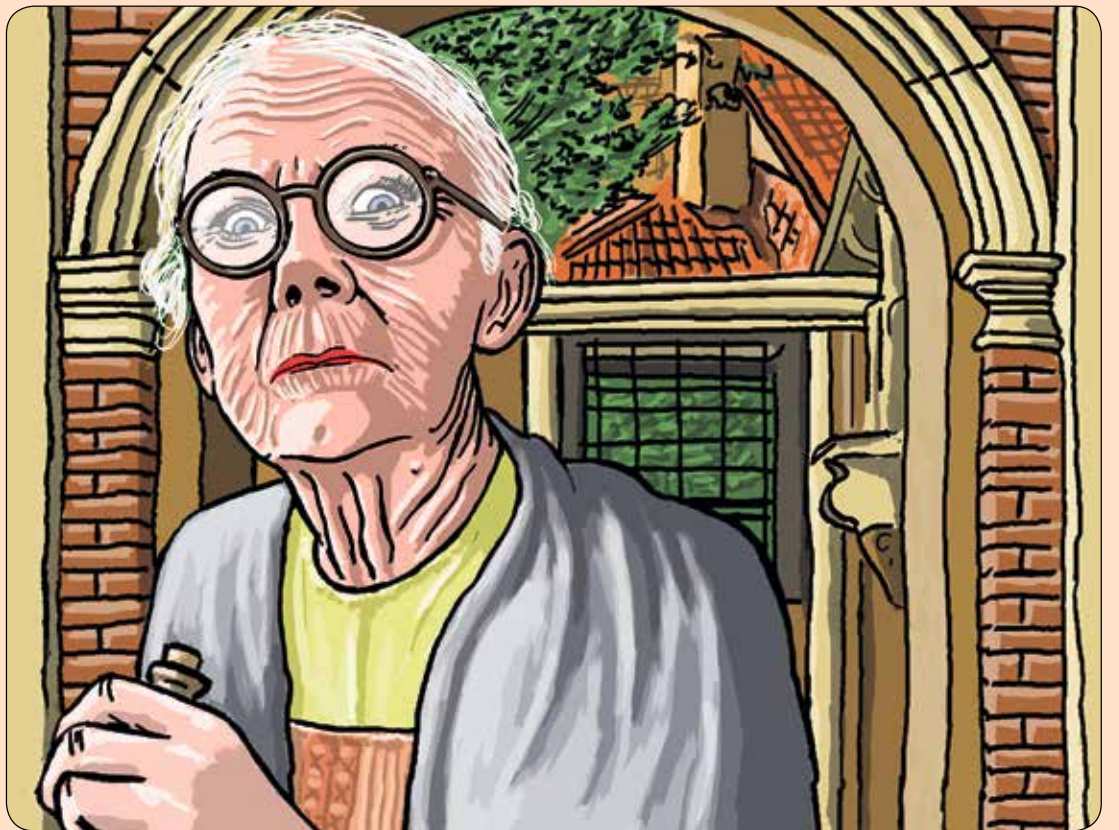
'Wie daar?' kraakte een vrouwenstem.

'Ik ben het, Hiltje.' Ze klonk droefgeestig.

'Hoepel op, nee is nee!' de stem klonk hard.

Ik zag Hiltje mistroostig staan. Gebogen, gebroken.

Toen verscheen de vrouw in de deuropening. Haar gezicht oogde bars en er leek wel vuur uit haar ogen te stralen. Hiltje deed een stap achteruit alsof Lucifer in de vorm van een vrouw voor haar was

> Illustratie: Arwin Kossen

verschenen en ze zonk ineen door haar knieën.

'Dit is nu ook weer niet de bedoeling,' Jacoba de regentes reikte Hiltje een hand. 'Kom in godsnaam binnen maar even op krachten.'

Met mijn pet in de hand stond ik te luisintervinken bij de deur van de regentenkamer. Jacoba en Hiltje zwamden honderduit. Het volume zwol aan en ik volgde ze woordelijk.

'Eens een lichtekooi, altijd een lichtekooi!' sneerde Jacoba.

'Je doet je naam eer aan Jacoba, bedrieglijke heks die je bent, toon erbarmen!'

Jacoba begon hysterisch te lachen. Toen volgde er een tirade. 'Je hebt zelfs mijn eigen man gepakt, snol. Een kopje laurierthee om bij te trekken en daarna schop ik je eruit!'

Hiltje trok van leer. 'Hij was een hoerenloper die zich aan alles heeft vergrepen waar maar een gat in zat. Zelfs een ezelin

in de wei was nog niet veilig voor die schuinsmarcheerder!'

Er klonk geluid van te barsten gesmeten borden, brekend glas en verscholen achter de deur, moest ik wegduiken voor een laag overvliegende theekan.

Na een lange stilte besloot ik naar binnen te schuiven. Voetje voor voetje, en mijn adem hield ik in. Ik trof iets verschrikkelijks aan.

Jacoba lag op de grond met het schuim rond haar lippen. Morsdood. Een flesje moffelde Hiltje net weg in haar jaszak.

Verschrikt keek ze me aan. 'En wie ben jij?'

Ik gooide mijn kaarten op tafel. 'Ik ben je zoon, die je hebt afgestaan. Dat je dit hebt gedaan, uitgerekend met mij als getuige.' Ik trok mijn pet recht.

En met haar handen reikend in het ijle krijste ze: 'Hemeltjelijef, mijn bastaardzoon is een juut, ik heb een politieman op de wereld gezet!'

Herman Burger

Bruidsreportage in het Teylers Hofje

> foto's Koen Spielman

> V.l.n.r. Cor Spielman, Mijntje Los, Bea Leek, Esther Leek, Jos Leek en Esther van Dijk

> Esther Leek

> V.l.n.r. Bea Leek, Esther Leek en Jos Leek

Het alter ego van Charles van de Rest

Rond zijn vijftigste woonde Charles van de Rest (81) twee jaar in Middelburg in hofje 'Onder de toren' nabij de 'Lange Jan'. Toen was hij dichtbij zijn moeder, die daar in een tehuis woonde. Nu woont hij zelf al veertien jaar in het Essenhofje.

Hij draait er niet omheen: hij woont in een hofje omdat hij geen geld meer heeft. Wel gehad, net als die visserswoning in Portugal waar zijn vrouw niks in zag. Dat droomhuis dat hij moest verkopen in dat vreselijke jaar 1985 na zijn ontslag bij British Leyland en zijn scheiding. Mede door de drank belandde hij in een zwart gat.

'Ik realiseerde me niet dat geld snel verdampst als je op dezelfde voet verder leeft.' Na Portugal had hij geen vaste woonplaats meer en dobberde hij een jaar of tien van woonplek naar woonplek.

Totdat hij Job Thöne tegenkwam en een huis in een hofje kreeg. 'Ik voel me hier sociaal veilig, want er is ook controle en dat geeft rust.' Heerlijk is het om 's zomers

buiten te zitten met een boekje en af en toe een babbelje. 'Mijn broer, regisseur John van de Rest, gaat onder zijn leeftijd gebukt. Dat heb ik helemaal niet. Ik heb een blij leven en ben positief ingesteld.'

Toen hij nog op zakenreis ging, begon hij op een avond met schrijven. 'Ik schreef over de mensen die ik zag, en ging erbij fantaseren. Die

brieven stuurde ik naar mezelf.' Met schrijven is hij nooit opgehouden. Twintig dagboeken schreef hij al vol. Daarin heeft hij tweegesprekken met zijn alter

ego Karel Overschot. 'Die gesprekken hebben me zo vaak geholpen. 't Lucht op als je iets van je af schrijft. Die Karel is ook integer, hij is te vertrouwen.'

Zingen bij trouw & rouw

Zingen lijkt voor Ray Wassens (70) uit de Proveniershof een kwestie van leven en dood. Ray zingt namelijk al jaren op bruiloften en bij begrafenissen. Bij trouw en rouw, zegt hij zelf.

In Dedemsvaart gingen bij de burens de ramen open als de jonge Ray en zijn vader na de avondmaaltijd de afwas deden en liederen van Johannes de Heer zongen.

Toen vader zijn einde voelde naderen, vroeg hij Ray, die toen al in Haarlem woonde, of hij bij zijn begrafenis Panis Angelicus wilde zingen. 'Ik heb hem de laatste twee weken verzorgd. Begeleid door de organist van de kerk heb ik het lied een keer voor hem gezongen. Na de begrafenis kreeg ik veel reacties. Een boel in de trant van: je

moet iets met je stem gaan doen.'

Ray werd lid van het Zandvoorts Mannenkoor, zong later bij een Noord-Hollands projectkoor in Alkmaar en begon een studie aan het Alkmaarse Conservatorium met als richting Kamerkoor. Toen hij een rol kreeg in een musical, stopte hij na twee jaar met zijn studie. Daar heeft hij later spijt van gehad. Met het Nederlands Concertkoor deed hij onlangs tweemaal mee aan het tv-programma Maestro. Ray woont 21 jaar in het hofje.

Huisschilder van hofjes is nu zelf hofbewoner

Bijna alle hofjes van Haarlem heeft Jos de Feber (67) als huisschilder van binnen en van buiten gezien. Oók het hofje waar hij nu zelf acht jaar woont: het Vrouwe en Antonie Gasthuys.

In de jaren zeventig deed Jos daar het binnen- en buitenwerk tot en met de bladgoudletters op de zonnepijp in de tuin. Jos: 'De eigenaar was nogal streng. Je hebt weer geplamuurd, riep hij dan. Nee, zei ik, ik heb 't met zelfgemaakte kwastplamuur gedaan. Dat doe je met een mix van grondverf en plamuur. 't Mocht niet te mooi worden, geen spiegel zijn! De klassieke lijnolieverf mocht ik niet gebruiken, dat duurt te lang met drogen. Maar het was wel twee keer gronden en twee keer afschilderen.'

Bijna vijftig jaar werkte hij als huisschilder in Zuid-Kennemerland, o.a. voor de firma Cramer. Zijn vakmanschap bracht hem naar het Hodshon Huis, het Frans Hals Museum, het stadhuis, de Oude Bavo (hij deed óók de kroon van de toren met de manskroon!), de boerderij op Elswout, en hij schilderde ook thuis bij Godfried Bomans in Heemstede, Anton Pieck in

Overveen en Toon Hermans in Bloemendaal. Zijn laatste job was het in de originele staat terugbrengen van het huis aan het Merwedeplein waar Anne Frank van februari 1934 tot juli 1942 heeft gewoond.

Behalve dat Jos zijn vak verstond, kon hij ook goed met klanten omweg. Jos: 'De anderen waren wel eens jaloers op me.' En nee, dat

zorgde niet voor extra druk. En ja, er was bijna altijd tijdsdruk. Aardig detail is dat Jos zowel links- als rechtshandig is. Hij deed het Hofje van Bakenes, het Wijnbergshofje, het Hofje van Noblet. Hij herinnert zich nog dat hij bij de renovatie in de jaren tachtig van de Proveniershof de laatste acht huisjes in zijn eentje deed.

Elf en de geest van Jeroen Bosch

An de elfde Vijfhoek Kunstroute doen zo'n honderd kunstenaars mee. Hun werk hangt in galleries, etalages en bij particulieren thuis in het week-einde van 6 t/m 8 mei. In de Prove-

nierstun komt naast de traditionele beeldentuin een Jeroen Bosch-achtige tentoonstelling van onbruikbaar geworden gebruiksvoorwerpen zoals potten, pannen, lepels, stoelen etc.

**De ambachtelijke keuken van de Middellandse Zee.
Met zelfgemaakte taarten, soepen, worst en paté's.
Olijfolie van Lesbos en bier van de Zeven Deugden.**

Gedempte Oude Gracht 46.
Info: www.staalhaarlem.nl
Ook voor feesten, borrels,
presentaties en privé diners.

STAAL

**Bestel je eigen
fotopaneel!**

CopyNet verzorgt fotopanelen op ieder formaat met keuze uit een ruim assortiment materialen en een uitgebreide beeldcollectie. Kom vrijblijvend langs in onze showroom en laat je inspireren.

Een mooi schilderij gezien bij een museum? Ook dit kunnen wij als fotopaneel verzorgen.

CopyNet Print & Sign
Gen. Cronjéstraat 39 2021 JB Haarlem
tel. 023-5270707 www.copynet.nl

COPY NET
PRINT & SIGN

Droomwolk in Teylers Hofje

In 2013 ontstond bij stichting de Baan-vrijwilliger Cor Speelman het idee om dromen van mensen met een verstandelijke beperking in vervulling te laten gaan. Droomwolk was geboren.

Cor Speelman heeft inmiddels met een ploeg vrijwilligers voor ruim twintig mensen dromen verwezenlijkt. Esther Leek was in de zomer van 2013 de eerste die deelnam aan Droomwolk.

Begeleider Mijntje Los, op die dag ook aanwezig, blikt terug: 'Esther wilde graag een keer een bruidsjurk aan. Ik heb die wens aan Cor doorgespeeld. Ze vond het passen bij Hillenius Couture geweldig. Met

Esthers ouders Bea en Jos is daarna een fotoreportage in het Teylers Hofje gemaakt. Na de reportage had Cor een ritje in een cabriolet langs het Spaarne geregeld.'

Van elke droomwolk heeft het duo Herman Matthijssse en John van der Wal, cameramannen van Haarlem 105, een film gemaakt. Die zijn te zien op YouTube op het kanaal 023tvonline. Als aandenken aan die bijzondere dag staat op Esthers nachtkastje een mooie hofjesfoto.

foto Koen Speelman

> De droom van Esther gaat in vervulling!

Zicht op de gevelsteen

Het Haarlemse leeuwje is terug, maar is nu een Koningsleeuw geworden, juichte Martin Busker, voorzitter van de St. Geveltekens Vereniging Haarlem. Maar hoe zag die leeuw er anno 1620 uit? Want behalve twee stompjes was er niet veel meer van over. Steenhouwer en restaurateur Tobias Snoep ontwierp de nieuwe leeuw mét kroon die parmantig boven een entreepoort staat. Hij heeft een overwinnaarsblik. In de kleine kapel die er ooit stond brachten bedevaartgangers hun eerste nacht door. Vandaar de door Joost Swarte getekende bergschoenen en de Jacobsschelp in het glas-in-lood raam erboven. Archeologische schatten liggen er afgestoft en opgepoetst.

.....PRIJSVRAAG.....

Als u weet waar het koningsleeuwje staat, mail uw oplossing dan o.v.v. 'prijsvraag HHK 28' naar: info@haarlemse-hofjeskrant.nl

Oplossing HHK 27: De pellicaen van Trouw moet blijkbaar bevindt zich in de Kleine Houtstraat 37. Winnaar van een VVV-bon (€ 15), beschikbaar gesteld door de Hofjeskrant, is Gerard Kamp.

Opera Cajanus

In maart 2017 zal de opera Cajanus zesmaal worden gespeeld in de Oude Bavo. De Fin Daniël Cajanus was een reus van een man die van 1745 tot 1749 in de Proveniershof woonde.

> Michel 'Cajanus' Poels & Petra Ehrismann

Petra Ehrismann en Michel Poels zijn de muzikale leiders van Zangstudio Haarlem. Tevens zullen zij de hoofdrollen spelen in de Haarlem opera. De twee hebben hun sporen al verdiend met projecten als *Kenau*, *de opera* en *Haarlem, wat ben je mooi*.

Voor de lieve som van 2800 gulden kocht Cajanus zich in 1745 in als provenier. Voor dat geld kreeg hij voor de rest van zijn leven kost en inwoning. Met zijn 2.60 meter had Cajanus zijn geld verdiend als bodyguard van

Frederik Willem van Pruisen en later als bezienswaardigheid aan de Europese hoven en op kermissen.

Poels: 'Eigenlijk is Cajanus voortdurend voor zichzelf op de vlucht. Zijn innerlijk wordt vooral zichtbaar in het contact met dwerg Wybrand Lolkes, in alles zijn tegenpool. Die is brutaal en barst van de testosteron.' Tijdens Korenlint in september zal Michel Poels als Cajanus met het projectkoor te horen zijn. Meer info:

www.zangstudiohaarlem.nl

Priscilla doet mee met hofjesdoeken

Voor het eerst doet ze mee aan de Vijfhoek Kunst-route en hoe. Priscilla Platt hangt met twee hofjes-schilderijen bij restaurant Hofje zonder Zorgen.

> Priscilla in het Teylers Hofje met haar Teylers Hofje

Het Teylers Hofje was de eerste van een serie. Omdat haar grote tulpenschilderijen permanent in het voorste deel van 'Hofje zonder Zorgen' hangen, vroegen de eigenaressen Marja Jochemus en Petra Kloosterman haar om de tafels ook tulp te maken. Haar vier grote hofjesdoeken komen in de zwart-witte achterkamer te

hangen. Ze lijken op het negatief van een foto en krijgen elk vanwege het contrast een rood detail. Priscilla houdt van lekker groot. 'Ik hou er niet van pietepeuterig te werken, maar misschien is het ook wel compensatie', lacht de 1.54 meter lange Haarlemse.

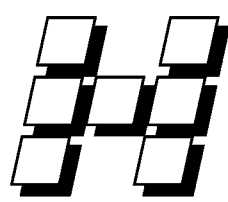
Priscilla's hofjes zijn te zien bij Hofje zonder Zorgen, Grote Houtstraat 142.

Begin 2016 heeft het Landelijk Hofjesberaad het honderdste lid welkom geheten. Het was het bestuur van het Hofje van Almonde uit Delft. Omdat sommige besturen het beheer over meerdere hofjes hebben, zijn er in totaal 150 hofjes aangesloten. Penningmeester Jan Willeminck: 'Het belang om je te verenigen wordt groter vanwege de verhuurderheffing.'

Muijs

Om niets te vergeten!

Open: ma. t/m vr. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Gedempte Oude Gracht 108
Haarlem, Tel: 023 5315513
www.muyskantoor.nl

C. den Hollander b.v.
Onderhoudscombinatie
Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Nieuwenhuizen bv
BOUWBEDRIJF

- Verzorging aanvraag
- Nieuwbouw
- Verbouw
- Aanbouw
- Renovatiebouw
- Dakkapellen
- Badkamers
- Openhaarden

Lijnbaan 34 -36 - Heemskerk - Tel.0251-235 996
www.bouwbedrijfnieuwenhuizen.nl

Haarlemse
Hofjes
krant

GRATIS
meenemen!

Gratis in Haarlem af te halen: alle vestigingen van DEKAMARKT en DEKATUIN op de Vlaamseweg, VOMAR (Schalkwijk, Haarlem-Zuid en Paul Krugerstraat) en de AH-vestigingen op het Marsmanplein, Soendaplein, Raaks en Schalkwijk. PLUS Supermarkt en de Coop Compact in Haarlem-Noord. Verder VVV-stadhuis, het Noord-Hollands archief, Van der Pigge, Muys Kantoor & Kado, en de bibliotheken in Centrum, Schalkwijk, Oost en Noord. Verder bij zorgcentra, o.a. Reinaldahuis, Schalkweide en Schoterhof.

In Heemstede bij VOMAR, AH, SPAR, PRIMERA De Pijp en boekhandel Blokker. In Bloemendaal bij Papyrus, de bibliotheek en boekhandel Bloemendaal.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant kwam mede tot stand dankzij financiële steun van het bestuur van de hofjes Codde & Van Beresteyn en In den Groenen Tuyn en diverse fondsen.

Oplage: 10.000
Redactie: Willem Brand
Eindredactie: Jacques de Jong
Vormgeving: Kees Reniers

HHK 29 verschijnt 20 augustus 2016.